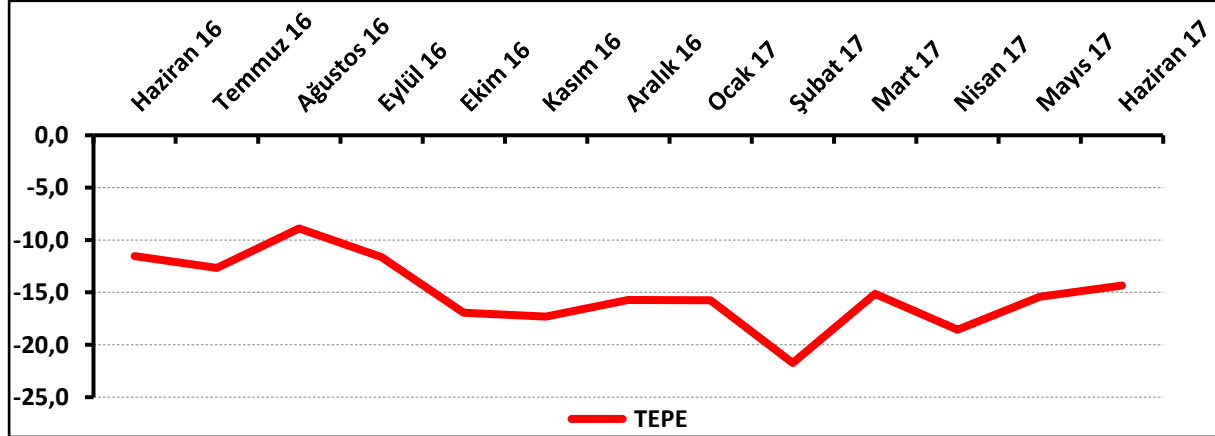

PERAKENDECİ YILIN İLK 6 AYINDA GEÇEN YILI ARADI

2016 yılının ilk yarısını -6,9 puan ile sonlandıran perakende güveni, 2017 yılının ilk yarısında -16,8 puan seviyesine geriledi. Bir önceki aya göre sınırlı bir artış (1,0 puan) sergileyen endeks, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 2,9 puanlık bir düşüş kaydetti. Yıllık düşüşte geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan “Diğer” sektör gurubu Haziran ayında perakende güveninde artış gösteren tek sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla kıyasla azaldı

Haziran ayında -14,4 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,9 puan azalırken, geçen aya göre ise 1,0 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili olurken; bir önceki aya göre iyileşmenin sınırlı kalmasında ise önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin iyileşmesine rağmen işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesi etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Haziran 2016 – Haziran 2017)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-10,7	-2,4	-3,1	-7,2	-5,0	-5,3	-10,2	-13,1	-11,5	-3,3	3,7	2,8
2016	1,7	-5,6	-10,6	-4,7	-10,5	-11,5	-12,7	-8,9	-11,6	-16,9	-17,3	-15,7
2017	-15,8	-21,7	-15,1	-18,6	-15,4	-14,4						

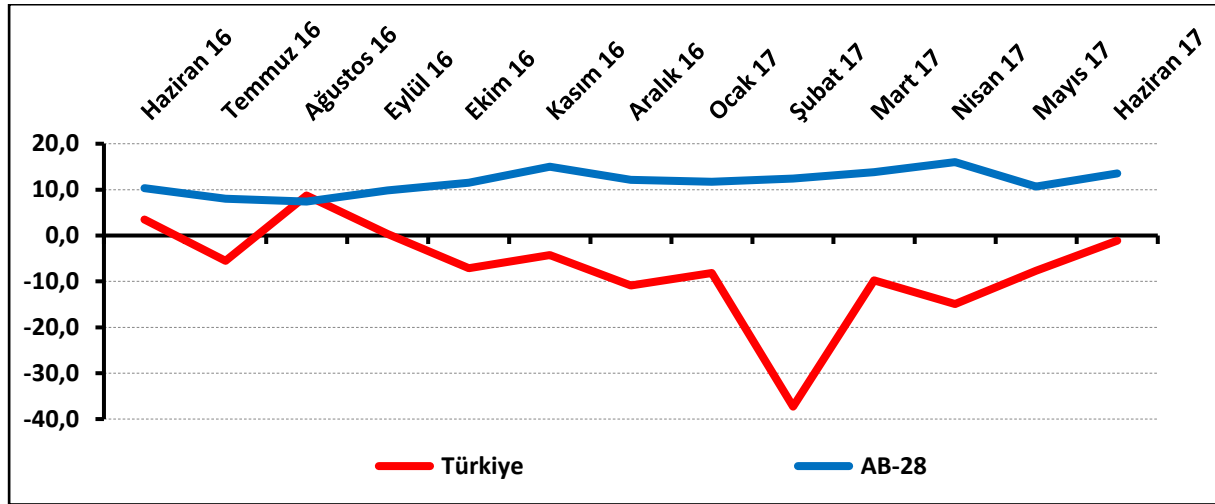
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya göre arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Haziran 2017'de -1,1 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 6,6 puan artarken; bir önceki yılın aynı ayına göre 4,6 puan azaldı.

Haziran 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 30,4'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 32,3'ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 37,3 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Haziran 2016 – Haziran 2017)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

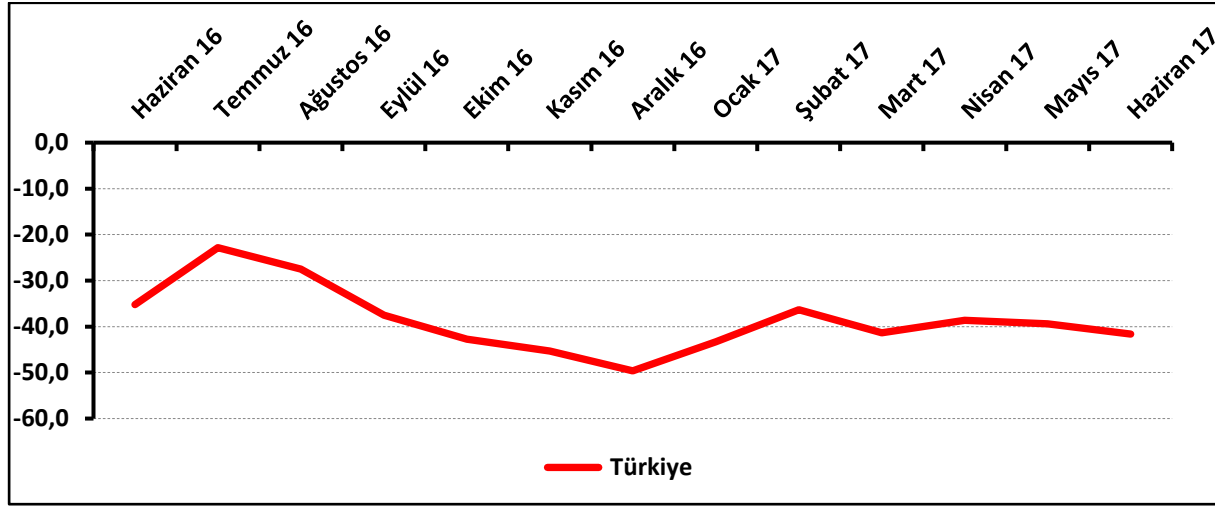
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	12,9	21,5	8,4	2,5	9,3	4,3	1,6	-15,5	-6,1	5,3	34,7	27,8
2016	15,9	3,0	-1,1	10,6	3,5	3,5	-5,5	8,7	0,4	-7,1	-4,3	-10,9
2017	-8,2	-37,3	-9,7	-15,0	-7,7	-1,1						

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Haziran 2017’de -41,6 puan değerini alarak, Mayıs 2017’ye göre 2,2 puan, Haziran 2016’ya göre 6,4 puan azaldı.

Haziran 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 17,9’u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 59,5 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 22,6 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Haziran 2016 – Haziran 2017)

Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

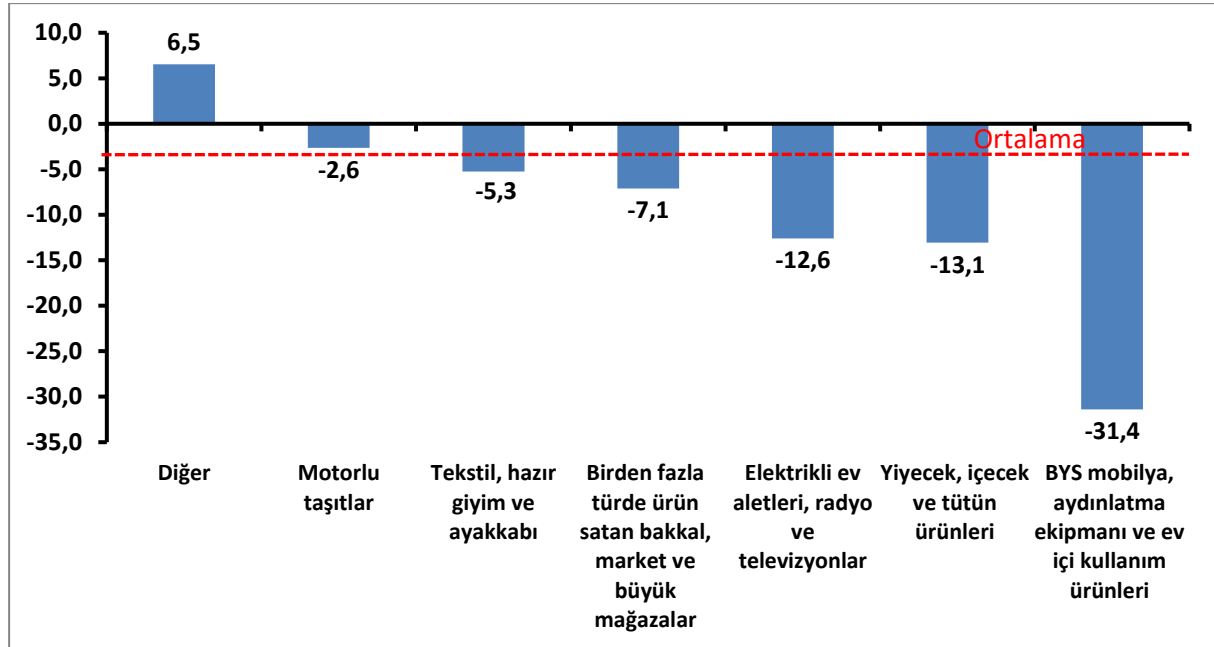
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-36,6	-27,2	-22,0	-27,9	-23,7	-24,7	-30,4	-27,5	-30,4	-35,6	-25,0	-22,8
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6						

Perakende güveni en fazla azalan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Haziran 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre artış yalnızca akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan “Diğer” sektör grubunda gerçekleşti. Bu grupta güvenin artışında özellikle geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki iyileşme etkili oldu.

“Motorlu taşıtlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörlerindeki perakende güveninde düşüş gözlemlendi. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.’den oluşan “Diğer” sektör grubu ortalamanın üzerinde ve pozitif değer alırken, sektörler ortalamanın altında değer aldı. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü mayıs ayında da olduğu gibi perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki kötüleşmenin etkili olduğu görüldü.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Haziran 2017’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede işlerin gelişimi kötüleşiyor

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Haziran 2017’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri hem Haziran 2016’ya hem de Mayıs 2017’ye göre azaldı. “Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentisi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri Haziran 2016’ya göre azalırken, Mayıs 2017’ye göre arttı. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” göstergesi ise ters seyir izledi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 06/2016	Endeks 05/2017	Endeks 06/2017	Bir önceki aya göre değişim 06/2017	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 06/2017
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-46,1	-47,8	-52,9	-5,1	-6,8
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	8,0	9,2	10,9	1,7	2,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-13,4	-22,7	-14,6	8,1	-1,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	3,5	-7,7	-1,1	6,6	-4,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	0,3	1,6	-0,7	-2,3	-1,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,2	26,3	23,6	-2,7	10,4
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-35,2	-39,4	-41,6	-2,2	-6,4
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	4,6	-0,7	0,3	1,0	-4,3

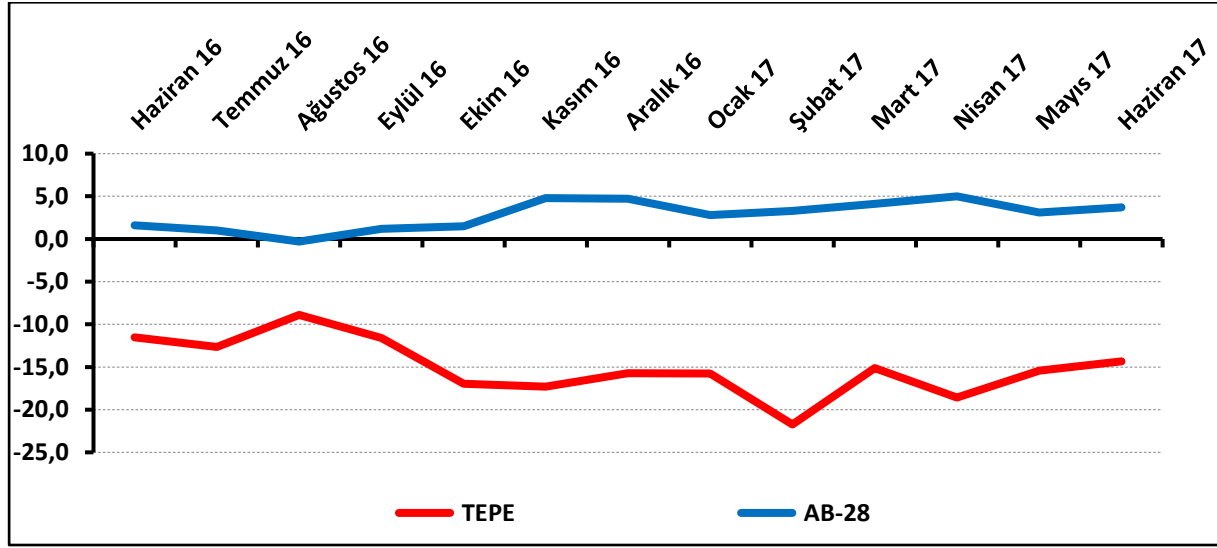
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni hem geçen yıla hem de geçen aya kıyasla arttı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Haziran 2017’de 3,7 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 0,6 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 2,1 puan arttı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergilerken; geçen aya kıyasla AB-28’den daha iyi, Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2016 – Haziran 2017)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	4,7
2017	2,8	3,3	4,1	5,0	3,1	3,7						

Perakende güveninde Türkiye, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Slovenya, Haziran ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Slovenya'yı Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, İtalya ve Belçika takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, Danimarka ve Yunanistan oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Slovenya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Haziran 2016'ya göre değişim AB-28'de 2,1 puan, Euro Bölgesi'nde 3,6 puan oldu. Mayıs 2017'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28'den daha iyi, Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Haziran 2016 ve Mayıs 2017'ye göre)

Ülkeler	Haziran 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Mayıs 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Slovenya	13,6	19,5
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	12,5	-0,2
İtalya	10,0	-4,2
Belçika	5,3	5,8
Polonya	5,1	1,4
Hollanda	5,1	1,7
Finlandiya	4,5	10,3
İspanya	3,9	3,7
Euro Bölgesi-19	3,6	2,4
Almanya	2,9	5,5
Romanya	2,2	-6,1
AB-28	2,1	0,6
Portekiz	1,7	0,3
Çek Cumhuriyeti	1,6	2,0
Slovakya	1,5	4,1
Fransa	1,2	2,0
Macaristan	-1,2	3,1
Bulgaristan	-1,6	-0,3
İsveç	-1,9	7,7
İngiltere	-2,6	-8,1
Estonya	-2,8	-2,8
Letonya	-2,8	-0,6
Türkiye	-2,8	1,1
Avusturya	-2,9	12,3
Hırvatistan	-2,9	4,5
Litvanya	-6,8	-2,0
Yunanistan	-8,1	-4,9
Danimarka	-12,0	-1,1
Malta	-15,8	-3,0

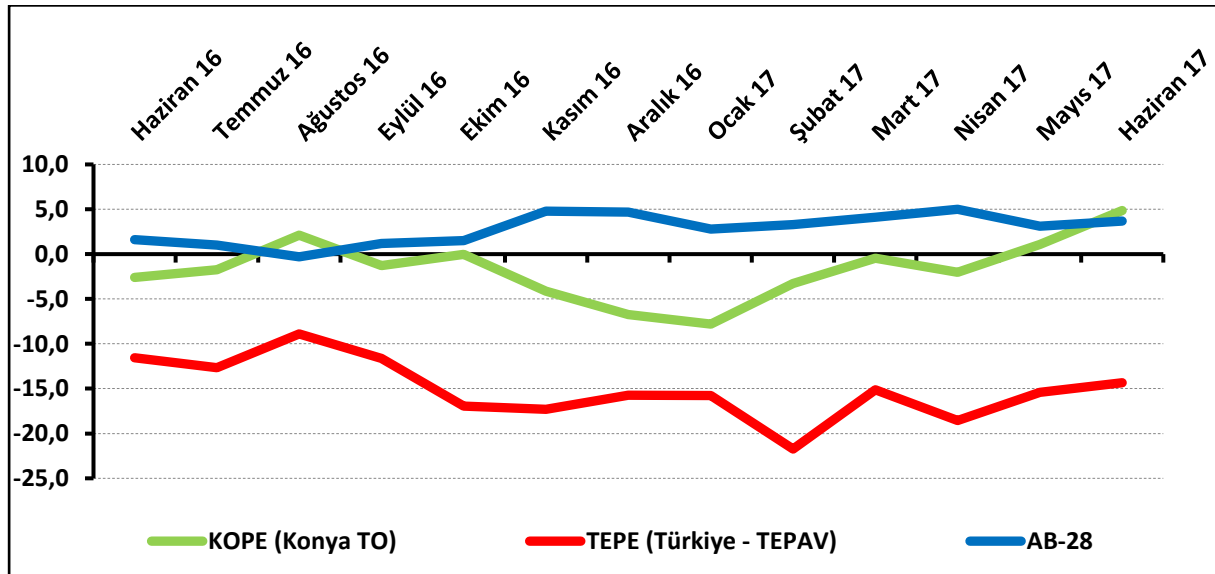
**Sıralama Haziran 2016 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Haziran ayında TEPE, -14,4 puan değerini alırken KOPE 4,9 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 7,5 puan artarken, TEPE 2,9 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 3,8 puan arttı. Konya perakendesi, haziran ayında AB-28 ve Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2016 – Haziran 2017)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-0,9	2,5	-1,4	-0,6	4,0	1,6	0,7	1,2	-2,7	1,7	9,9	5,7
2016	1,8	-1,0	-3,7	-1,9	-2,3	-2,6	-1,7	2,1	-1,3	0,0	-4,1	-6,8
2017	-7,8	-3,3	-0,4	-2,0	1,1	4,9						